

Bakalářská práce Jakube Švece mě staví před nejnáročnější rozhodování, kterému jsem byl za dobu, kdy musím hodnotit závěrečné studentské práce, vystaven. Studenta jsem měl možnost poznat dříve, než jsem se stal vedoucím jeho bakalářské práce. Navštěvoval předmět Metodologický seminář, kde díky své práci na seminárním projektu, svým zájmem, způsobem myšlení a psaní nebo třeba schopností artikulovat vlastní názor (i tím, že nějaký názor vůbec měl), nad ostatními studujícími vyčníval. Je tedy možné, že nároky a očekávání, které jsem na jeho bakalářskou práci kladl, mohou být nepatřičně vysoké. Vědom si tohoto úskalí, věnoval jsem mnoho času promýšlení, jak jeho práci ohodnotit, aniž by výše zmíněná očekávání a nároky měla na moje hodnocení významnější vliv.

Téma, které si autor zvolil je mi velmi blízké a mezi tématy bakalářských prací ho považuji nejen za významné a důležité, ale také za originální. V průběhu času, kdy na mém projektu pracoval se ukázalo, že jeho zájem směřuje více k filmu a snaze o sociální intervenci, nežli k hlubšímu poznání, ke kterému by dospěl etnografickým výzkumem založeným na vysoce náročné metodě zúčastněného pozorování. Považuji za chválihodné, že student věděl, co od práce očekává a jaké jsou jeho zájmy a cíle, nicméně je třeba zmínit, že jsem ho opakovaně přesvědčoval, aby svůj výzkumný záměr zacílil detailněji a dokonce mu nabídl více možných cest, kterými se vydat. Těchto mých připomínek nevyužil, jelikož, jak uváděl, usiloval o podání celkového pohledu. A právě tento moment považuji za základní slabinu předložené bakalářské práce.

Závěry, které ve své práci nabízí, byť naplňují jeho cíle, nepřesahují informace dostupné na mnoha internetových stránkách věnových veganství. Jelikož autor od počátku věděl, co chce svým dílem říci, práce na projektu spočívala více v pořizování vhodného filmového materiálu, nežli v terénním výzkumu. Pokud je mým úkolem hodnotit předloženou práci z hlediska sociální antropologie, potom tuto skutečnost považuji za problematickou. Tento postup mu totiž neumožnil, aby problematiku rovnosti druhů a živočišného průmyslu promyslel kriticky a překročil tak běžně dostupné poznání a způsob, jakým o problematice přemýšlí autoři veganských příruček a webových stránek. Přestože se mu tedy podařilo dosáhnout cílů, které si předem vytyčil, je třeba se ptát, jakou má tato práce hodnotu a zda nemůže v důsledku celé problematice uškodit.

Pokud jsem se dosud zaměřil na slabé stránky předložené bakalářské práce, potom je na místě zdůraznit její pozitiva. Práce Jakuba Švece představuje právě to, co očekávám od studujících specializace Vizuální antropologie. Diplomant dokázal využít obou forem

reprezentace, tedy audiovizuální i textuální, způsobem, ve kterém představují neoddělitelný celek. Pokud bych hodnotil pouze předložený film, považoval bych výsledné dílo za nedostatečné, zatímco ve spojení s písemnou částí, ve které dokázal vhodným způsobem promyslet předkládané poznání prostřednictvím sociální teorie, vytváří celek, který je, v porovnání s ostatními bakalářskými pracemi, které vznikají na katedře, pozoruhodný. Nedostatečnost, kterou jsem zmínil v souvislosti s filmovou částí, nesouvisí s řemeslnou kvalitou, ale s jeho výpovědní hodnotou. Hodnota filmu se nenachází v rovině, kterou bych očekával od vizuální antropologie, ale je spíše aktivistickým počinem, který směřuje k širší veřejnosti s apelem na změnu přístupů a praktik vůči zvířatům. Velkou pochvalu si zaslouží řemeslné zpracování filmu a to v rovině dramaturgické, kamerové, střihové i režijní. Jinými slovy, kvalita zpracování filmu vysoce přesahuje úroveň, kterou je možné očekávat od bakalářského studenta sociální antropologie.

Přestože by bylo možné kriticky upozornit na nevhodně zvolené termíny a další sporné momenty či nedostatky, bakalářskou práci Jakuba Švece považuji, v mnoha ohledech, za vyjimečnou a doporučuji ji k obhajobě. Zároveň musím ve svém hodnocení zohlednit výše uvedené nedostatky a proto navrhuji známku 2-.

Tomáš Ryška, Ph.D.